

in Hercegovina bodete baje kmalu prešle v popolno oblast avstrijskega cesarja — nova Avstrija!

Vnanje države. V Egiptu je vojska; angleško brodovje je 11. julija ob 8. uri zjutra začelo streljati v Aleksandrijo; egipčanski vojaki so tudi iz kanonov škropili Angležem, pa slabo so njihove kroglice zadevale v brodovje in niso nobene oklopnice oškodovale; le 40 angleških mornarjev so ranile do 5. uri popoldne. Tako dolgo je trajalo streljanje. Egipčanskih šanc je več celo razvrženih; francosko brodovje pa ni streljalo in se umaknilo nazaj. Hudo žali ves svet to, da so Angleži vsem ladijam prepovedali voziti skoz Sueški kanal. Posebno zamerili so severni Amerikanci. Ti bi radi posredovali in napravili mir. Najnovejše novice pravijo, da so Angleži s Turkom porazumljeni ter da vzamejo Egipt s Sueškim kanalom. — Ruski slavni general Skobeljev je v Moskvi naglo umrl, 39 let star. Vsa Rusija žaluje za njim. Bil je Slovan z dušo in s telesom; 70krat bil je v krvavih bitvah, odlikoval se pred Plevno, zajel celo turško armado v Šipki, pobil Tekince in sploh veljal kot najslavnejši ruski general. — Italijani se bližajo čedalje bolj zvezi z Nemčijo in Avstrijo in sliši se, da bode italijanski admiral komandiral združeno brodovje italijansko-avstrijsko-nemško, ki ima iti v Egipt. — Francozi zavidajo Angležem Egipt in hočejo to zabraniti in vzeti Tripol. Zato se močno orožajo: strahovito brodovje plava jim uže na morji. Tudi Španjolci pripravljajo se na boj. Vse kaže na velikansko trganje med narodi in državami.

Za poduk in kratek čas.

Naš domači regiment štev. 47.

II. Iz Kolina marširal je naš regiment najprvle v vojsko zoper Turka, bližajočega se osrčju cesarstva, slavnemu Dunaju ali Beču od srbskega Belgrada. Cesar Leopold I. se poda s cesarico ogledovat vojske, zbrane nasproti Požunu na Ogerskem. Zbranih je bilo 32.600 mož. Zraven je tudi naš regiment.

Med slovesno mešo pod milim nebom prisegnejo zmagati ali umreti. Cesar se odpelje v Beč, višji poveljnik vojvoda Lorenski ukrene z vojsko proti Komarni in Ostrogonu, češ Turek bode udaril za njim zapustivši pot v Beč. To pa se ne zgodi. Velikoveč poročajo ogleduhi, kako silni Kara Mustafa uže pri Oseku črez Dravo spravlja 200.000 Turkov, 70.000 raznih roparjev in 300 kanonov ter naravnost dere proti cesarkemu Dunaju. Pečuh, Stolni grad, Papa, Vezprim, Sambotelj, Kermend je kmalu poplavljen, Sopron našej armadi za hrbtom zaseden.

Dne 30. junija 1683 prihrujejo prvi Turki pred Gjur, kder so mušetirji našega regimenta za nasipi čakali sovražnikov. Začnejo sipati prvič

kroglice v Turka in marsikateri jezdec pocopa z brzega konjička; ostala turška druhal odjaha po več bojnikov. V Gjuru tedaj bil je naš regiment prvokrat na krvavem delu. Preden je došlo več Turkov, mahnili so naši vojaki z mesta Gjura, se združili z ostalo vojsko, prekoračili Dunav pod Požunom ter hiteli po unej strani velike reke, da se združijo s kristijansko vojsko, katera se je zbirala okolo Kremisa in Korneuburga. Na tej poti zgrabili so se naši vojaki blizu Požuna s Tökeli-jevo druhaljo ter jo hrabro zbili nazaj dne 26. avgusta. To je bila prva bitka, koje se je naš regiment bil udeležil.

Turški veliki vezir Kara Mustafa je došel pred cesarski Dunaj dne 14. julija zgodaj. Cesar zbeži na drugo stran. Kmalu obkolijo Turki mesto in streljajo v zidovje in napadajo, da je strah in groza. Zaprtim meščanom in vojakom pod poveljništvom grofa Starbemberga je za obupati. V največjej sili se spusti drzen mož na konji skoz reko Dunav ter prinese vojvodi Lorenskemu kratko prošnjo: ne odlagajte s pomočjo, ne odlagajte, premilostni gospod.

Slavni kralj poljski, Janez Sobijeski, zbiral je med tem unkraj Dunava veliko vojsko, da reši Dunaj. Dne 8. septembra, na praznik Marijinega rojstva, prekorači široki Dunav in razpostavi okolo Tullna svojih 70.000 mož in 168 kanonov. Vsa armada je obrnena proti Dunaju; hrabri slovanski Poljaci stojijo na desnem krilu, na sredi Nemci iz Bavarskega in sploh iz Nemčije, na levem krilu ob Dunavu pa cesarjevi regimenti, med temi tudi naš.

Tako urejena pomika se kristijanska vojska naprej dne 10. septembra in dospe 11. sept. pozno zvečer na gozdnate berge pred Dunajem. Trojni strel iz kanonov in ogenj v temni zrak sproženih raket naznanjajo uže obupanim meščanom bližnjo pomoč in rešenje.

Drugi den t. j. 13. septembra služila se je močno rano sv. meša v cerkvi na Kablenbergu. Ponižni kralj Sobijeski je sam stregel. Po opravljeni službi božjej okrepečajo se kristijanski vojaki v naglici s potrebnim zajuterkom in potem jo udarijo v treh oddelkih na sovražnika. Trem močnim rekam podobni derejo junaki s hribov v dolino proti turškim šancam in taborju pred mestom. Strahovito klanje se začne. Toda kristijani zmagujejo, Turki omagnujejo, se pomikajo nazaj. Kara Mustafa napada mesto, se brani zoper zunanjo krščansko vojsko po vse je zastoj. Naposled okolo 3. ure popoldne nkaže divjak 30.000 zajetih kristijanov posekati in se zažene z ostalo mu še vojsko v divji pobeg.

Turki zapustijo kanone, šotore, strelivo, živež ter bežijo na nos na vrat cele tri noči in tri dni. Še le v Budimpešti se ustavi Kara-Mustafa, da nekaj turških poveljnikov zaklati in jo potem mahne v Belgrad. Ali tukaj mu prinesejo od srditega sultana zeleno židano vrvice, katero vzame

in se za njo obesi. Odrezano glavo so pozneje kristijani dobili v roke, jo spravili na Dunaj, kder je v mestnej orožnici še den denežnji videti.

Proti večeru 13. septembra je kralj Sobijeski obhajal slovesen vhod v rešeno mesto Dunajsko s svojimi junaki vred. Stopi v cerkev Augustincev in zapoje sam: „Te Deum laudamus; Bog, Tebe hvalimo!“ Vojakom in meščanom bilo je dovoljeno 8 dni pleniti bogati turški tabor. Sploh pa so Turki zgubili pri obleganji mesta 48.000 mož, v bitki, dne 13. septembra 20.000 ljudij, 370 kanonov, 5000 velbljudov, 1000 volov itd.

To je tista sijajna zmaga, ki je pred Turkom rešila mesto Dunaj in turško silo zlomila, da tako daleč mohamedanskih vojakov konji niso nikdar več pridirjali.

Naš regiment pa zamore ponašati se, da je pomagal rešiti cesarjev slavni dvor, oteti sijajno mesto Dunajsko in tako iz nova zagotoviti obstanek Avstrije pa tudi varnost Evrope pred turškim nasilstvom.

Smešnica 28. Žganjepivec je v krčmi spil pol litra žganja, potem pa reče: „Prinesite mi še pol litra vode!“ Kerčmarjev sinek pa reče: „Saj so oče skoro iz same vode žganje naredili.“

D. K.

Razne stvari.

(Nemški „Parteitag“ v Celji) je visoka vlada prepovedala. Zatorej tudi „Slovensko društvo“ ne skliče občnega zbora ne dne 15. pa ne 16. julija v Celje.

(Slovenske prošnje) podpisale so za državni zbor občine konjiškega okraja: Ogovec, Bezina, Bezovica, Dolič, Tolsti vrh, Grušovje, Kozjak, Laze, Padeški vrh, Paka, Zbelova, Zreče, Sv. Jernej, Sv. Jungerta, Skomri, Stranice, Tepina, Vrhole.

(Zadržaj) 6. zvezka: Archiv für Heimathskunde: Beiträge zur Geschichte von Mötling und Sichelburg. — Das Wappen der windischen Mark, Pfarre Glogovic. — Urkunden zur Geschichte Krains.

(Kres) objavlja v 7. snopiči: Zvezdana, Ivéri, Mačeha, Čolničku, Kamen na grob, Bosenske zagonetke, Baumfilius, Nekoliko o strupenih kačah, Kritika Gregorčičevih poezij, Zgodovinske črtice, Poročila o hrvatskeji književnosti, Drobnosti.

(Zvon) objavlja v 7. zvezku: Krilan. Pri jezu, Malo življenje, Slovenci za Karola Velikega, Slovenska Lenora, Tiberius Pannonicus, Črni trn, Bolnik, Bajke in povesti o Gorjancih, Luterski ljudje, V obrambo (S. Gregorčič), Statistične črtice o kranjskem prebivalstvu, Specimina linguae palaeoslovenicae, Archiv für slavische Philologie, Vračara ali Baba Hrka, Zlata knjiga, Drobnosti.

(G. Eichhölter) v Trbovljah je v Litijo prestavljen na mesto prusaka Wehrhanna. Mož je bil Slovencem vselej pravičen. Bog ga živi!

(Slovensko društvo) prejelo je od vlade potrjena pravila. Kmalu objavi odbor oklic k obilnemu pristopu. Zborovati sme v vsakej političnej srenji na Štajerskem.

(Narodni učitelji) ptujski, ormoški, rogački so imeli v Ptuji shod in izrekli z ogromno večino glasov, da v malih šolah razven materinščine ne gre učiti nobenega tujega jezika; kajti preveč je drugih predmetov deci potrebnih. Teh se ima pred vsem naučiti in sicer s pomočjo materinskega jezika. Tako delajo vsi pametni ljudje na celem svetu: Nemci, Francozi, Italijani, Angleži, da, še celo cofasti Kitajci. Tako so rekli učitelji, med njimi celo eden, ki je dobil „Ehrengabe“.

(Iz Rogaca) se nam piše, da so tamošnji nemčurji, ker je „purgerjev“ premalo, nalovili 45—50 kmetov, služebnikov itd. da jih odpeljajo v Celje na „Parteitag.“

(Nemčurska omika). Nek srboriten pisac v Rogaci je djal: „wenn mich heut' acht Tag' in Cilli ein Windischer anreden wird, so gieb ich ihm so eine Watschen, dass er umfallen wird. Drug pa se je bahal, kako bo krolil „Wacht am Rhein“. Ras dobro, da je vlada prepovedala razupiti „Parteitag“ celjski.

(Mrtvega fanta) našli so v Gozdu pri Grižah. Vrat je imel prerezan.

(Pogorelo) je v Slivnici, šmarijskega okraja, 14 hiš.

(Vojni minister) grof Bylandt biva sedaj v Slatini z rodbino vred.

(Matici slovenskej) novi predsednik je gosp. Graseli, župan ljubljanski.

(Dijaki osmošolci) v Mariboru in Celji so jako slabo prestali skušnjo zrelosti, povsod so jih čez polovico zvrgli. Profesorji so baje mnogo krivi.

(Izvirni imeniki porotnikov) za občinske urade slovensko-nemški dobijo se pri Janezu Leonu, tiskarji v Mariboru.

(Tržaški Slovenci) imajo vrlo uredovan tednik „Edinost“, pa želijo prilično tržaške razstave začeti list izdajati po 2krat na teden. V to svrhu treba jim samo 150—200 novih naročnikov, kar je prirčno želeti, kajti Trst je važno mesto za Slovence. List bi stal na leto 6 fl.

(Srenja sv. Jakobska) v Slov. goricah zgubi nekaj posestnikov, ki se pripišejo občini Osečkej.

(Zavaljo treh Nemcev) raztrgali so občino sv. Krištofa pri Laškem; železniška postaja, Franc-Jožefovo kopališče pripada sedaj trgu Laškemu!

(Ovadah nemčur v Konjicah) je tamošnja vrla učitelja zatožil, da je šolski deželni svet ju djal v preiskavo. Nedoržnost njuna bila je kmalu spričana, ovadah pa kot lažnjivec razkrit.

(Cerkvene novosti). Preč. g. kanonik Franc Ogradi je imenovan za ravnatelja v duhovščici, č. g. Anton Bolon za duh. svetovalca, č. g. K. Hribovšek za spiritala. Duhovne vaje bodo v sv. Alojzijevej cerkvi v Mariboru 7—11. avgusta. Vodja č. o. Patiss, jezuit.